

Werkboek voor maatjes

Naam:

Mogelijk gemaakt met subsidieprogramma Tel mee met Taal

cedris

cnv

SBCM
A&O-fonds SW

Inhoud

Wat doet een maatje?	3
Wat voor maatje ben jij?	4
Een maatje	5
Vragen stellen	6
Voorbeeld doorvragen	7
Wat wil je zelf leren?	8
Motiveren	9
Complimenten geven	10
Stappenplan – Oefenen met iets uitleggen	12
Dit ga ik doen als maatje	14
Oefenen met iets uitleggen – Instructie vliegtuigje vouwen	15
Grenzen	16

Wat doet een maatje?

Wat wil je
kunnen?

Wat vind
jij een fijne
uitleg?

Zullen we het
nog een keer
proberen?

Kun je laten
zien hoe je
dit doet?

.....
.....
.....

.....
.....
.....

Wat voor maatje ben jij?

Waar kan jij je collega's mee helpen?

.....

.....

.....

.....

.....

Help je collega's nu al hiermee?

.....

.....

.....

.....

.....

Waarom wil jij maatje worden?

.....

.....

.....

.....

.....

Een maatje

Een maatje is geen docent.

Een maatje is een collega die een andere collega kan helpen.

Wil je een goed maatje zijn?

Dan kun je met verschillende dingen rekening houden.

Een leermaatje:

- Is geduldig
- Herhaalt als dat nodig is
- Kijkt goed of de ander het begrijpt
- Neemt niet over van de ander
- Luistert naar wat iemand wil leren
- Stelt vragen

TESTMATERIAAL

Vragen stellen

Open vragen

Een open vraag begint vaak met een vraagwoord.

Wie, wat, waar, waarmee, wanneer of hoe?

Met een open vraag krijg je een lang antwoord.

De ander heeft veel ruimte om een antwoord te geven.

Als maatje stel je veel open vragen.

Je wil graag weten wat je collega wil oefenen.

- **Wie** heeft jou geholpen met je smartphone?
- **Wat** wil je graag beter kunnen?
- **Waar** ga je het liefst naar toe om iets te leren?
- **Waarmee** kan ik jou verder helpen?
- **Wanneer** gebruik je je telefoon het meest?
- **Hoe**

Gesloten vragen

Het antwoord op een gesloten vraag is vaak ja of nee.

Je stelt een gesloten vraag als je een kort antwoord wilt.

Je wilt precies weten wat de ander wil.

Als maatje kun je gesloten vragen stellen om goed na te gaan of je je collega goed begrepen hebt.

- Begrijp ik goed dat je eerst wilt oefenen met de app?
- Wil je beginnen met oefenen met kloktijden?
- Klopt het dat je de tekst al gelezen hebt?

Voorbeeld doorvragen

Wat wil je nog leren?

Ik wil leren hoe ik iets goed uit kan leggen.

Wat heb je weleens uitgelegd aan een collega?

Hoe de koffiemachine in de kantine werkt.

Wat ging er goed?

Nou, eigenlijk ging het helemaal niet goed.

Dat is jammer.
Wat ging er niet goed?

Ik las voor uit wat voor soorten koffie je kan kiezen. En thee. En chocolademelk. Daarna liet ik hem kiezen. Maar hij had niets onthouden. En hij vroeg mij om koffie voor hem te pakken. Dat heb ik toen maar gedaan.

Wat had je anders kunnen doen?

Het was misschien te veel informatie in één keer.

Dus je wil leren hoe je in kleine stapjes iets kunt uitleggen. Niet alles in 1 keer.

Ja, dat wil ik graag leren.

Wat wil je zelf leren?

Dit wil ik zelf nog leren:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wat helpt jou om dit te leren? Wat heb je nodig?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Motiveren

Een maatje kan een ander motiveren.

Dat betekent dat je iemand helpt om iets te gaan doen.

Tips om iemand te motiveren:

Wees positief.

Benoem de dingen die goed gaan.

En dingen die een ander goed kan.

Vier kleine successen.

Je hoeft niet te wachten tot iemand helemaal klaar is met leren.

Ook tussendoor behaal je kleine succes.

Het is goed om die te vieren.

Vertel wat het oplevert.

Zorg dat je goed aansluit bij wat de ander kan.

Zorg dat je goed aansluit bij wat de ander wil.

Geef veel complimenten.

Complimenten geven

Wil je iemand motiveren?

Dan is het belangrijk om complimenten te geven.

Met een compliment zeg je iets positiefs over iemand.

Een goed compliment is specifiek en eerlijk.

Geef niet een compliment dat je niet meent.

In een goed compliment zeg je ook waarom je iets goed vindt.

Je zegt dan iets extra over je compliment.

Wat is het verschil?

Uitspraak 1:

"Goed gedaan!"

Uitspraak 2:

"Je hebt het goed aangepakt, hoe je het eerst zelf probeerde en daarna vragen stelde."

Uitspraak 1:

"Het gaat goed hoor."

Uitspraak 2:

"Wat goed dat je iedere dag hebt geoefend.
Ik zie dat je echt vooruit bent gegaan."

Je kunt complimenten geven over verschillende onderwerpen:

- Een compliment over iemands werk.
- Een compliment over wat iemand in deze training heeft gedaan.
- Een compliment over iemand persoonlijk.

TESTMATERIAAL

Stappenplan

Oefenen met iets uitleggen

1

Voorbereiden

- Denk na hoe je het moet uitleggen.
Dat doe je voordat je jouw collega gaat helpen.
- Wat heb je nodig?
Bijvoorbeeld een filmpje, of uitleg op papier.
- Verdeel je uitleg in stappen.
Wat moet je collega eerst doen.
Wat komt daarna?

2

Vooruitkijken

- Praat eerst met je collega over wat gaan jullie doen.
Stel vragen:
- Wat weet je collega al?
 - Weet je wat je als eerste moet doen?

Uitvoeren

Er zijn verschillende manieren om uitleg te geven:

- Je doet het stap voor stap voor.
Vertel wat je doet.
- Je vertelt wat je collega moet doen.
Doe dat in kleine stappen.
- Je doet het samen.
Kies een manier die bij jouw collega past.

3

Blijf vragen stellen tijdens je uitleg.

- Wat hebben we gedaan?
Wat gaan we hierna doen?
- Begrijpt je collega wat je hebt uitgelegd?

Laat het je collega het nu zelf proberen.

- Hoe gaat het?
- Geef complimenten.
- Blijf geduldig als het niet meteen goed gaat.
Laat je collega het nog eens proberen.

Terugkijken

Stel vragen:

4

- Kun je nu wat je wilde?
- Wat vind je nog moeilijk?
- Wat wil je nog oefenen?

Dit ga ik doen als maatje

Gefeliciteerd!

Je gaat aan de slag als maatje.

Vul in welke afspraken je hierover hebt gemaakt.

1. Hier kan ik mijn collega's mee helpen:

.....

.....

.....

.....

.....

2. Ik ben uur per week maatje

☐ op een vaste dag en tijd:

☐ niet op een vaste dag en tijd

3. Als ik er zelf niet uitkom of als ik vragen heb kan ik terecht bij mijn begeleider.

Dit is:

.....

Ik kan terecht bij mijn begeleider op de volgende dagen en tijden:

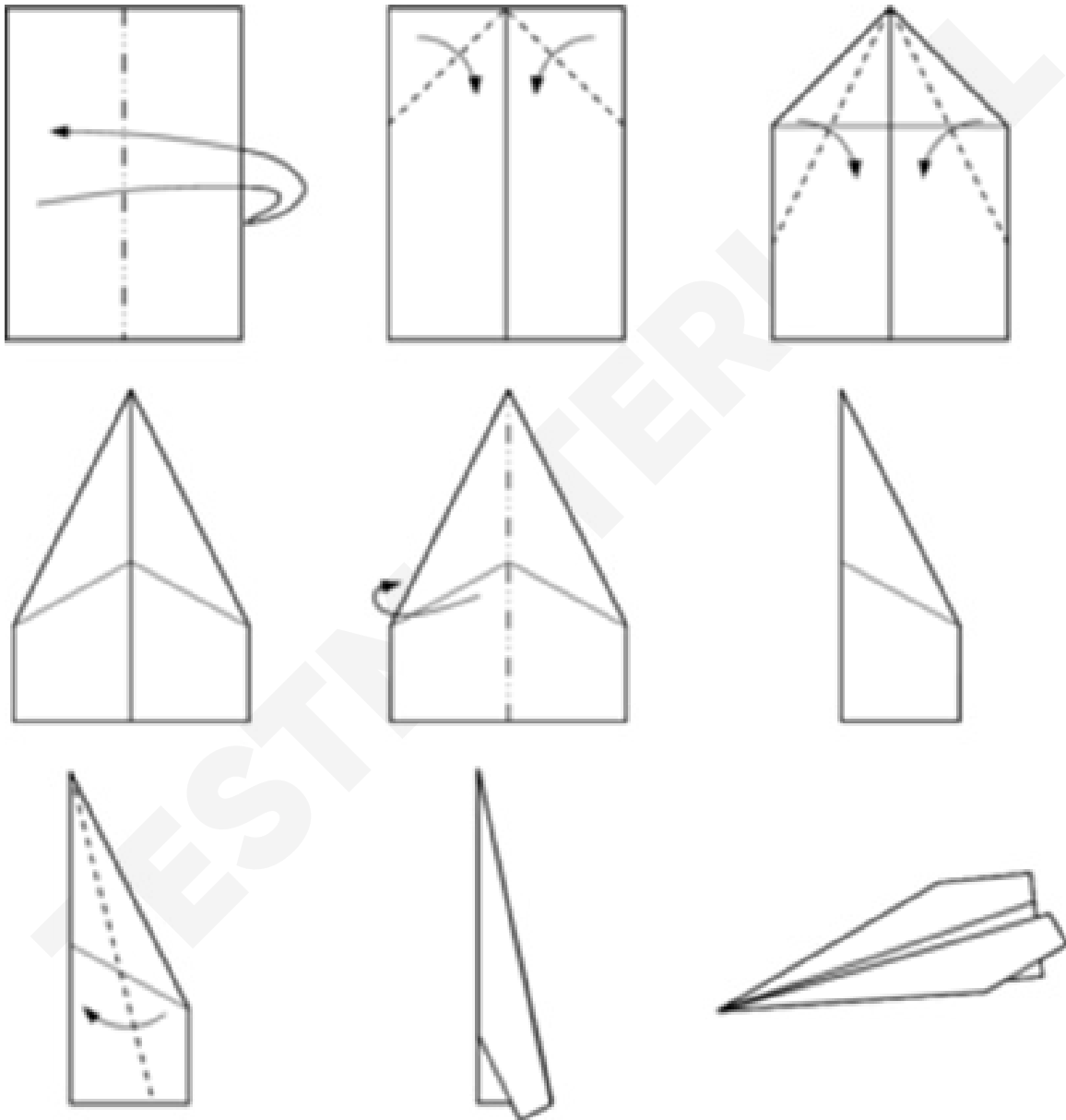
.....

.....

.....

Oefenen met iets uitleggen

Instructie vliegtuigje vouwen

Grenzen

Het is belangrijk dat je tegenover je collega je grens aan kunt geven.

Bijvoorbeeld als je collega iets doet of vraagt wat jij niet wilt.

Praat hier met je collega over.

Gebruik daarbij deze tips:

1. Kies een rustig moment en een rustige omgeving.
2. Vertel hoe het voor jou is. Begin je zin met 'ik', dan vertel je vanuit jezelf.
3. Begin met een positieve zin.
4. Vertel wat je niet prettig vindt
5. Vertel ook wat je wel wilt.

Voorbeeld:

Ik vind het heel leuk en gezellig om jou te helpen tijdens het werk.

Ik doe dat graag als we op het werk zijn.

Niet buiten werktijd, want dat vind ik niet prettig.

We kunnen wel een keer extra oefenen op het werk.

Wat vind je daarvan?

En zegt dus niet:

Jan, jij wilt buiten werktijd met mij afspreken.

Dat vind ik vervelend en wil ik niet doen.